

Remiss av betänkandet SOU 2025:121 "Bodelning och betänketid – en effektivare process"

Journalistförbundet har tagit del av förslagen i betänkandet, SOU 2025:121, "Bodelning och betänketid – en effektivare process". Journalistförbundets remissvar begränsas till de delar av utredningen som handlar om ändringar i bestämmelserna om den grundlagsskyddade offentlighetsprincipen.

I utredningen föreslås flera ändringar i bestämmelserna om bodelning. Bland annat föreslås regler för att kunna påskynda bodelning i de fall en av makarna vill förhålla processen. Bodelningsförrättare ska ges tillgång till fler verktyg för att förbättra underlaget för bodelningen, driva på förfarandet och balansera styrkeförhållandet mellan makarna (eller samborna).

Utredningen föreslår nya regler för att bodelningsförrättaren ska få underlag från olika myndigheter. I utredningen föreslås en ny bestämmelse i 27 kap. 8 a §, offentlighets- och sekretesslagen. Bestämmelsens första stycke innehåller en sekretessbrytande regel som säger att sekretessen enligt 1 § (skatteseekretessen) inte hindrar "att uppgift i en inkomstdeklaration lämnas till en bodelningsförrättare som är förordnad att förrätta bodelning för den person som uppgiften avser". I andra stycket regleras att "om en myndighet med stöd av första stycket lämnar en uppgift till en bodelningsförrättare, får myndigheten vid utlämnandet göra ett förbehåll som inskränker bodelningsförrättarens rätt att lämna uppgiften vidare eller att utnyttja den. Ett sådant förbehåll får inte

innebära ett förbud att utnyttja uppgiften om den behövs för att bodelningsförrättaren ska kunna fullgöra sina skyldigheter med anledning av bodelningen." Sekretessen föreslås inskränka meddelarfriheten.

En liknande bestämmelse finns avseende konkursförvaltare i 27 kap 8 § OSL. Uppgifter i inkomstdeklarationen kan vara känsliga och sekretessen motiveras med att den enskildes integritet kan skadas om uppgifterna får lämnas vidare av bodelningsförrättaren. Samtidigt är den form av framtvingad bodelning en sista utväg då någon av makarna förhalar bodelning och inte vill självmant bidra med den information som behövs. Mot den bakgrunden kan det finnas ett insynsintresse i denna typ av ärenden. Vid en konkurs är det lätt att se att en konkursförvaltare skulle kunna "utnyttja" en uppgift om konkursen. Det är svårare att se hur en bodelningsförrättare skulle utnyttja en uppgift ur någons inkomstdeklaration. Enligt Journalistförbundet finns det anledning att ifrågasätta om bestämmelsen är ändamålsenligt utformad.

Mot den bakgrunden avstyrker Journalistförbundet förslaget.

I utredningen föreslås också att meddelarfriheten ska inskränkas avseende sådana uppgifter som bodelningsförrättaren får ut med förbehåll. Meddelarfriheten är en viktig ventil i den svenska förvaltningen. Syftet är att det ska vara möjligt att lämna uppgifter till journalister och att missförhållanden och oegentligheter på så sätt ska kunna komma till allmänhetens kännedom. Inskränkningar av meddelarfriheten ska göras endast i undantagsfall när det finns ett mycket starkt skyddsintresse. Enligt Journalistförbundet saknas den typen av starkt skyddsintresse i detta fall. En motivering till varför meddelarfriheten ska inskränkas saknas dessutom i utredningen, vilket får anses anmärkningsvärt.

Mot den bakgrunden avstyrker Journalistförbundet förslaget.

Ulrika Hyllert
Förbundsordförande
Journalistförbundet